

Handläggare
Agneta Nylöf
Telefon: 08-50825415**Till**
Socialnämnden
2024-12-10

Central placeringsfunktion för barn och unga

Redovisning av budgetuppdrag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner redovisning av budgetuppdrag om central placeringsfunktion för barn och unga.

Sammanfattning

Socialnämnden fick i uppdrag i budget för 2024 att i samråd med stadsdelsnämnderna utreda behovet av en samordningsfunktion för placeringar av barn och unga. Redan innan uppdraget kom i budget fanns ett önskemål hos flera stadsdelsförvaltningar om en centraliserad och samordnad placeringsfunktion för att effektivisera och minska administrationen för socialtjänsten när behov av placering utanför det egna hemmet uppstår.

Uppdraget i budget för 2025 är att nämnden i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska utreda förutsättningarna och vilka resurser som krävs för en central placeringsfunktion för placeringar av barn och unga inom individ- och familjeomsorg (IFO), inom både ramavtal och individuella avtal, i syfte att etablera en funktion under året. Till detta ska socialnämnden uppmärksamma hur en central placeringsfunktion kan samordnas med pågående arbete med en sådan funktion för individuella avtal enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, som ska införas under 2025.

Omvärldsbevakning har skett genom kontakt med representanter vid Göteborgs stad som har lång erfarenhet av att ha en samordnad placerings- och inköpsfunktion, Spink, för alla slags placeringar inom socialtjänsten.

I april 2024 skickades en enkät med fokus på placering och avtal rörande barn och unga ut till alla enhetschefer vid enheterna för barn och unga vid stadsdelsförvaltningarna. Enkäten berörde arbetet med att hitta leverantör, uppföljning av avtal, arkivering av avtal, dokumentering samt konsekvenser av en central placeringsfunktion. Förvaltningarna ser fördelar med en central placeringsfunktion såsom likställighet i staden, samsyn kring avtal med mera men har

också farhågor, exempelvis att det skulle kunna brista i kommunikationen mellan en central placeringsfunktion och ansvarig socialsekreterare och att matchningen i det enskilda ärendet skulle kunna försvåras.

Sammantaget anser förvaltningen att fördelarna uppväger nackdelar med en central placeringsfunktion. De farhågor som stadsdelsförvaltningarna lyfte har utforskats tillsammans med Spink i Göteborgs stad, som på ett trovärdigt och sakligt sätt redogjorde för hur de har hanterat och löst dessa frågor efterhand.

Socialnämnden kommer under året stegvis införa en central placeringsfunktion för inköp av boendeplatser med individuella avtal inom LSS. Utöver detta ska nämnden fortsatt utreda förutsättningarna och vilka resurser som krävs för en central placeringsfunktion för placering av barn och unga inom IFO. Detta i syfte att förbereda en funktion under innevarande år. Socialnämnden kommer samtidigt att se över hur en sådan funktion kan samordnas med den centrala placeringsfunktionen för individuella avtal inom LSS.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet.

Bakgrund

Socialnämnden fick i uppdrag i budget för 2024 att i samråd med stadsdelsnämnderna utreda behovet av en samordningsfunktion för placeringar av barn och unga.

Ärendet

Socialnämnden har i samråd med stadsdelsnämnderna utrett behovet av en samordningsfunktion för placeringar av barn och unga. Redan innan uppdraget kom i budget fanns ett uttalat önskemål hos flera stadsdelsförvaltningar om en centraliserad och samordnad placeringsfunktion vid socialförvaltningen för att effektivisera och minska administrationen för socialtjänsten när behov av placering utanför det egna hemmet uppstår. En central placeringsfunktion skulle också kunna bli en del i stadens samlade arbete med att stärka kvaliteten inom samhällsvården för stadens placerade barn och unga, både vad gäller centralt upphandlad heldygnsvård och när socialtjänsten lokalt går utanför ramavtalet för att hitta ett passande placeringsalternativ genom individuella avtal.

Utredningen har påvisat att det finns ett flertal utvecklingsområden i staden. Dessa avser ökad effektivisering och minskad administration för socialsekreterare. Ett annat utvecklingsområde är ökad likställighet som kravställare vid placering av barn och unga både inom stadens ramavtal för heldygnsvård i hem för vård eller boende (HVB), stödboende, behandlingsfamilj eller privat

verksamhet som erbjuder konsulentstödda jourhem och familjehem, och utanför stadens ramavtal och som därmed är helt oreglerat avseende prisbild och kvalitet.

En central placeringsfunktion skulle också kunna bli ett led i att säkerställa staden som enad avtalspart gentemot privata utförare av heldygnsvård, samt säkra kvaliteten i beslutade insatser, oavsett om leverantören redan är upphandlad eller direktupphandlas.

I dagsläget finns ingen central samordning av placering och inköp vilket medför att förfarandet inför och efter placering eller inköp kan skilja sig åt. En effekt av denna brist på samordning är att olika stadsdelsförvaltningar konkurrerar med varandra i en inköpssituation utan att veta om det, vilket kan medföra ökade kostnader för staden som helhet. Det finns heller ingen delad bild mellan stadsdelsförvaltningarna kring vilka utförare utanför ramavtalet som staden har individuella avtal med. En för staden samlad placerings- och inköpsfunktion avseende barn och unga skulle förbättra rättssäkerheten genom att inköp då skulle göras utifrån ett för staden gemensamt önskat arbetssätt och inte utifrån parametrar som exempelvis tidsbrist.

Uppdraget i budget för 2025 är att nämnden i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska utreda förutsättningarna och vilka resurser som krävs för en central placeringsfunktion för placeringar av barn och unga inom IFO, inom både ramavtal och individuella avtal, i syfte att förbereda en funktion under året. Till detta ska socialnämnden uppmärksamma hur en central placeringsfunktion kan samordnas med pågående arbete med central placeringsfunktion för individuella avtal enligt LSS, som ska införas under 2025.

Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning har skett genom kontakt med representanter vid Göteborgs stad som har lång erfarenhet av att ha en samordnad placerings- och inköpsfunktion för alla slags placeringar inom socialtjänsten.

Göteborgs stad har en samlad organisation som arbetar med placeringar och upphandlingskompetens inom sektorerna IFO och funktionshindersomsorg (FUNK). Organisationen kallas Spink - samlad placerings- och inköpsfunktion.

Spink startade 2018 efter beslut av stadsdelsdirektörerna. Tidigare utredning visade att det saknades en systematisk och samordnad uppföljning av stadens inköp, vilket innebar att det fanns en osäkerhet om det staden köpte in var av tillräcklig kvalitet och huruvida insatserna var prisvärda och höll den kvalitet som staden önskade.

Spink består idag av 17 tjänster varav fem tjänster med inriktning mot analys och utvecklingsarbete, nio tjänster med inriktning mot placeringsstöd till handläggare, en chef och två administratörer. Därutöver finns också en mottagningsfunktion för anvisningar från Migrationsverket enligt massflyktsdirektivet.

Genom Spinks arbete har Göteborgs stad börjat bygga upp en samlad bild av målgrupper, metoder och leverantörer inom området. Målsättningen är att arbetet ska leda till att Göteborgs stad har ett långsiktigt perspektiv och blir en bättre avtalspart. Det övergripande syftet med en gemensam inköpsorganisation inom IFO och FUNK är att varje brukare ska erbjudas rätt insats till rätt kostnad.

Samråd med stadsdelsnämnderna

I slutet av april 2024 skickades en enkät med fokus på processer kopplat till placering och avtal rörande barn och unga ut till alla enhetschefer vid enheterna för barn och unga vid stadsdelsförvaltningarna. Enkäten berörde arbetet med att hitta leverantör, uppföljning av avtal, arkivering av avtal, dokumentering samt konsekvenser av en central placeringsfunktion.

Hitta leverantör

Arbetet med att hitta en leverantör sker i första hand inom ramavtal och i andra hand genom individuella avtal. För jourhem gäller att man först söker bland stadens egna hem via socialförvaltningen, Resursteamet barn och ungdom. Arbetet utförs i de flesta fall av den socialsekreterare som är ansvarig för ärendet.

Avtal och förhandling

Rutinerna för att upprätta och förhandla avtal ser olika ut hos stadsdelsförvaltningarna. Men även i detta moment uppfattas det som att arbetet till största delen utförs av den socialsekreterare som är ansvarig för ärendet.

Uppföljning

Rutinerna för att följa upp avtal ser olika ut hos stadsdelsförvaltningarna. Arbetet utförs ofta av ansvarig socialsekreterare men kan också utföras av administratör, enhetschef eller avtalscontroller.

Dokumentation och arkivering

Även när det gäller dokumentation och arkivering ser rutinerna olika ut hos stadsdelsförvaltningarna. Ansvarig socialsekreterare eller administratör utför detta arbete.

Kompetens

Enkätundersökningen omfattade också frågor om kompetens kring frågor som berör placering av barn och unga. Stadsdelsförvaltningarna framför att en central placeringsfunktion

bör ha erfarenhet av arbetet med myndighetsutövning inom området barn och unga liksom kunskap om de olika placeringsformer som förekommer där. Dessutom behövs beställarkompetens, kunskap om avtal och avtalsuppföljning samt erfarenhet av att förhandla avtal, administrativ förmåga och noggrannhet. Kunskap om stadens rutiner för kontroll och uppföljning lyfts också fram.

Konsekvenser

Fördelar

Stadsdelsförvaltningarna ser fördelar med en central placeringsfunktion såsom likställighet i staden, samsyn kring avtal, avlastning för socialsekreterare och chefer, bättre avtalsuppföljning, bättre förhandlingsförmåga, ökad kvalitet och effektivitet, samlad kunskap om leverantörer och vårdformer, bättre möjligheter att motverka välfärdsfusk.

Nackdelar

Farhågor som stadsdelsförvaltningarna påtalar är att det skulle kunna brista i kommunikationen mellan en central placeringsfunktion och ansvarig socialsekreterare, att matchningen i det enskilda ärendet skulle kunna försvåras eftersom den centrala placeringsfunktionen inte har tillräcklig kännedom om den enskilda klienten, risk för tidsödande processer eller risk för kö hos den centrala placeringsfunktionen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 4 december och rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 5 december.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sammantaget anser förvaltningen att fördelarna uppväger eventuella nackdelar med en central placeringsfunktion vid socialförvaltningen. De farhågor som stadsdelsförvaltningarna lyfte i sina enkätsvar har utforskats tillsammans med Spink i Göteborgs stad, som på ett trovärdigt och sakligt sätt redogjorde för hur de har hanterat och löst dessa frågor efterhand, på ett för socialtjänstens del tillfredsställande sätt. Ett exempel på farhåga som lyfts av stadsdelsförvaltningarna var om matchningen i det enskilda ärendet skulle kunna försvåras på grund av den centrala placeringsfunktionens bristande kännedom om ärendet. Detta hade inte Spink uppfattat som ett problem eftersom det inte sker matchning i någon större utsträckning hos Spink utan detta sker i den lokala verksamheten. Den ansvariga socialsekreteraren skickar bara en kortfattad placeringsförfrågan till Spink. Därefter gör Spink en sökning i sitt utförrregister. Ibland kan Spink behöva kontakta socialsekreteraren för att inhämta kompletterande information. Efter

kontakt med möjlig leverantör, för en första matchning och kontroll av ledig plats, skickar Spink ett eller flera förslag på placeringsalternativ till socialsekreteraren, som sedan kontaktar leverantören för att gå vidare med matchningen och en eventuell placering.

Socialnämnden kommer under året stegvis införa en central placeringsfunktion för inköp av boendeplatser med individuella avtal inom LSS i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna. Det praktiska införandet i form av tillsättning av resurser till placeringsfunktionen är en prioriterad fråga. I samband med arbetet inom införandet av central placeringsfunktion, inleds ett arbete med att se över behov av utveckling i sociala system för ändamålet. Utöver detta ska nämnden fortsatt utreda förutsättningarna och vilka resurser som krävs för en central placeringsfunktion för placering av barn och unga inom IFO, inom båda ramavtal och individuella avtal. Detta i syfte att förbereda en funktion under innevarande år. Socialnämnden kommer samtidigt att se över hur en sådan central placeringsfunktion kan samordnas med den centrala placeringsfunktionen för individuella avtal inom LSS.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-11-27
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-11-27